

Utan sophämtning på öarna

Lysekils kommun har beslutat att inte sätta ut en container för sopor på Gåsö, samt Lilla och Stora Kornö. Detta har överklagats

av fastighetsägarna på Lilla och Stora Kornö. Sedan tidigare har Tanums kommun också beslutat att man ska lämna sopor på "anvisad plats", vilket kommunerna har bestämt ska vara fastlandet.

Beslutet är intressant ur principiell synvinkel: hur stor service ska boende och fritidsboende ha i skärgården?

Landets kommuner har stor frihet att bestämma avfallsregler. Det finns alltså ingen skyldighet för kommunerna att åka runt till varje ö och hämta avfall, även om det finns ett ansvar för kommunerna enligt Miljöbalken att ta hand om avfall. Men många kommuner med skärgård har en omfattande hämtning av avfall på öar. De har ofta också en särskild taxa för hämtning på öar. Den

vägen har dock inte Lysekils kommun valt. Även om fastighetsägarna på öarna skulle vilja betala en särskild taxa, kan de inte få avfallet hämtat.

Men skulle man på öarna kunna anlita en tredje part för att frakta avfallet från öarna? Nej, någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar får inte "ta befattning med transporten" enligt Miljöbalken. Alltså blir det fastighetsägarnas ansvar att ta med sig avfallet till fastlandet.

Man förstår fastighetsägarna att de tycker att servicen försämras. Dessutom är det så att det inte bara är de boende som ger upphov till avfall, utan även de som besöker gästhamnarna. Fastighetsägarna på Lilla och Stora Kornö skriver att förslaget kan innebära att föreningarna på öarna stänger ned gästhamnsverksamheten. "Det är inte alla som har egna båtar och många kommer att få svårt att sköta detta" säger Jonas

Wilhelmsson, ordförande i Gåsö Samfällighetsförening till Bohusläningen. Han varnar för risken för nedskräpning.

Men ur kommunens synpunkt är det dock så att det inte finns några fastboende på öarna (så som på en familj på Gåsö enligt "Sveriges öar"). Öarna är privatägda och husen används som fritidsboende. Det är alltså inte en service till de egna kommuninvånarna som utförs. På de tre öarna fanns på 1800- och 1900-talen många fastboende och det fanns skolor och affärer. Sedan dess har skärgården avfolkats. Men på sommaren lever öarna i Bohusläns skärgård upp och det bortusentals personer på öarna.

Förvaltningsrätten har nu att dra gränsen för hur långt den kommunala servicen ska sträcka sig. Det kommer att bli ett intressant avgörande. Ju mer av samhällets service som kommunerna tar bort, desto fler öar blir det som

inte blir beboeliga året runt och kanske inte heller så bekväma för fritidsboende. I och för sig klarar sig många öar utan hämtning i dag, man kan anta att många fastighetsägare har anpassat sig.

Men för kommunerna finns andra värden att begrunda. De delårsboende är en resurs för kommunen, de bidrar till den lokala ekonomin. Fastighetsägarna på öarna bidrar också till att i många fall bevara unika kulturmiljöer, som är tillgängliga för båturläsnare. Det finns bättre arenor för dialog med dem än förvaltningsrätten.

Karl af Geijerstam

0522 992 03 • kag@bohuslaningen.se

11/1 2016